

Goed leren bewegen

Beroepsprofiel Leraar Lichamelijke Opvoeding 2025

KVLO
Goed leren bewegen

Voorwoord

Voor u ligt het beroepsprofiel van de leraar lichamelijke opvoeding 2025. Dit document biedt een actuele beschrijving van de professionaliteit en de bijbehorende verantwoordelijkheden van de leraar lichamelijke opvoeding (LO). Het weerspiegelt de voortdurende ontwikkeling van het vakgebied en de veranderende eisen die de maatschappij stelt aan onderwijsprofessionals.

Het beroep van leraar LO bevindt zich op een kruispunt van pedagogiek, didactiek, beweging, en maatschappelijke betrokkenheid. De leraar LO heeft een unieke rol in het bevorderen van de fysieke, sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen. Daarnaast speelt hij of zij een sleutelrol in het bevorderen van een gezonde leefstijl en het stimuleren van een actieve deelname aan de beweeg- en sportcultuur, zowel binnen als buiten de school.

Het beroepsprofiel is samengesteld in een tijd waarin het onderwijs te maken heeft met uitdagingen zoals bewegingsarmoede, diversiteit in de klas, en de wens om een doorlopende leerlijn te creëren van primair naar voortgezet onderwijs. Tegelijkertijd biedt deze tijd kansen, bijvoorbeeld door nauwere samenwerking met maatschappelijke organisaties en het bevorderen van een beweegrijke schooldag.

Dit profiel beschrijft de kern van het handelen van de leraar LO aan de hand van vijf samenhangende domeinen: vakinhoudelijk handelen, vakdidactisch handelen, pedagogisch handelen, onderzoekend handelen en professionele identiteit. Het profiel is bedoeld als leidraad en inspiratiebron voor (toekomstige) leraren LO, opleiders en beleidsmakers. Het is een uitnodiging om het vak in al zijn facetten te blijven ontwikkelen.

Met trots presenteren we dit document, dat voortkomt uit een gedeelde visie en samenwerking binnen de beroepsgroep. Het draagt bij aan de professionalisering van het vak en aan de kwaliteit van de lichamelijke opvoeding in Nederland, in lijn met de missie van de KVLO: Goed leren bewegen. Onze grote dank gaat uit naar de ontwikkelgroep die aan de basis stond van dit beroepsprofiel.

Namens de opstellers,
januari 2025

Anton Binnenmars
Voorzitter KVLO

Eric Pardon
Directeur KVLO

*De KVLO streeft telkens
opnieuw naar een actueel
beroepsprofiel.*

Inhoudsopgave

Inleiding	8
Deel 1 Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding	9
1. Intentie van het handelen van de leraar lichamelijke opvoeding	11
1.1 Doel van het vak lichamelijke opvoeding	11
1.2 Verantwoordelijkheid leraar lichamelijke opvoeding	11
1.3 Professionele houding van de leraar lichamelijke opvoeding	11
2. Contexten van handelen van de leraar lichamelijke opvoeding	12
2.1 Lesgerichte beweeg- en sportcontext	13
2.2 Schoolgerichte beweeg- en sportcontext	13
2.3 Maatschappijgerichte beweeg- en sportcontext	13
3. Ontwikkelingen die van invloed zijn op het beroep	15
3.1 Doorlopende leerlijn van primair naar voortgezet onderwijs	15
3.2 Integratie van de kerndoelen	15
3.3 Beweegrijke schooldag	15
3.4 Recht doen aan diversiteit	15
4. Essentie van het handelen van de leraar lichamelijke opvoeding	16
4.1 Vakinhoudelijk handelen	17
4.2 Vakdidactisch handelen	18
4.3 Pedagogisch handelen	19
4.4 Onderzoekend handelen	20
4.5 Professionele identiteit	21
Deel 2 Verantwoording ontwikkeling van het beroepsprofiel	23
1. Wat is een beroepsprofiel?	25
2. Waarom een beroepsprofiel?	25
3. Waarom een herijking van het beroepsprofiel?	25
4. Wat is de structuur van het beroepsprofiel 2025?	25
5. Hoe is het beroepsprofiel 2025 gevalideerd?	26
Nawoord	28
Bronnen	29

- Waar 'lichamelijke opvoeding' staat, kan ook 'bewegingsonderwijs' of een andere vakbenaming worden gelezen.
- Waar 'hij' staat, wordt uiteraard ook 'zij' bedoeld.

*LO wordt steeds meer gezien
als een basis voor een leven
lang sportief bewegen.*

Inleiding

Het beroep van leraar lichamelijke opvoeding is voortdurend aan verandering onderhevig.

Het beroep van de leraar lichamelijke opvoeding¹ is, zoals elk beroep, aan verandering onderhevig. Het is daarom van belang om het beroepsprofiel regelmatig te herijken. Voor u ligt het beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding 2025.

Het handelen van de leraar lichamelijke opvoeding, in het vervolg ook aangeduid met leraar LO², wordt in deel 1 achtereenvolgens belicht vanuit de intentie waarmee het gebeurt, de contexten waarbinnen het plaatsvindt, de ontwikkelingen die naar verwachting van invloed zijn en ten slotte de essentie ervan.

De essentie is uitgewerkt aan de hand van vijf samenhangende domeinen: vakinhoudelijk handelen, vakdidactisch handelen, pedagogisch handelen, onderzoekend handelen en professionele identiteit.

In deel 2 staat een verantwoording van de aanpak van de herijking en de gemaakte keuzes.

1. In het beroepsprofiel is gekozen voor de naam 'leraar lichamelijke opvoeding', omdat deze naam is verankerd in de wetgeving en aansluit bij de naam van de KVLO. Deze naam dekt ook andere titels af, zoals leraar bewegingsonderwijs.
2. De O staat voor opvoeding. Soms wordt de O gelezen als oefening, maar dat is niet correct.

De leraar LO heeft een complex beroep dat hoge eisen stelt aan zijn professionele niveau.

Deel 1

Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding

“Het vak lichamelijke opvoeding heeft als doel leerlingen beter te leren bewegen”.

1. Intentie van het handelen van de leraar lichamelijke opvoeding

1.1 Doel van het vak lichamelijke opvoeding

Het vak lichamelijke opvoeding heeft als doel leerlingen beter te leren bewegen vanuit een pedagogisch perspectief met als resultaat dat leerlingen meervoudig bekwaam en enthousiast worden om nu en later deel te nemen aan de beweeg- en sportcultuur.

1.2 Verantwoordelijkheid leraar lichamelijke opvoeding

De leraar LO heeft een maatschappelijke opdracht en speelt een belangrijke rol in de vorming van leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke personen die hun weg vinden in de samenleving. De taakstelling van de leraar LO is breed, waarbij de focus niet enkel dient te liggen op kwalificatie, maar waar tevens aandacht dient te zijn voor de persoonsvorming en socialisatie van leerlingen.

Binnen en buiten de school werkt de leraar LO samen met collega's en andere professionals aan schoolbrede thema's zoals gezondheid en bewegingsstimulering.

De leraar LO is verantwoordelijk voor het vormgeven van een pedagogische relatie met de leerling, het ondersteunen van het welbevinden van de leerling en het creëren van een veilig, inclusief en stimulerend leerklimaat (pedagogisch handelen). De pedagogische verantwoordelijkheid wordt gedeeld met collega's, ouders en derden die verantwoordelijk zijn voor leerlingen. De leraar LO is verantwoordelijk voor het leergebied bewegen en sport op school (vakinhoudelijk handelen) en de manier waarop het leergebied leerbaar wordt gemaakt voor leerlingen (vakdidactisch handelen). De leraar LO benadert de eigen beroepspraktijk met een nieuwsgierige, open, kritische, analytische, reflectieve en onderzoekende aanpak (onderzoekend handelen). Binnen de beroepsuitoefening streeft de leraar continu naar een balans in de dynamische interactie tussen de persoonlijke en de professionele dimensie (professionele identiteit).

1.3 Professionele houding van de leraar lichamelijke opvoeding

In de lessen lichamelijke opvoeding speelt het omgaan met lichamelijkheid en veiligheid een belangrijke rol. Hierin verschilt bewegen en sport van andere vakken. Aspecten als lichamelijke aanraking, het zich meten met anderen, de zichtbaarheid van lukken en mislukken, en het verkennen van eigen en andermans grenzen resulteren in een specifiek omgangspatroon. Dit vraagt van de leraar LO specifieke verantwoordelijkheden en bekwaamheden op het gebied van sociale en fysieke veiligheid. Bijvoorbeeld: het veilig en verantwoord aanbieden van beweegsituaties om ongevallen zo veel mogelijk te voorkomen, maar ook in het omgaan met seksualiteit en met agressief en intimiderend (fysiek) gedrag in de lessen lichamelijke opvoeding.

Een professionele houding betekent oog hebben voor het welbevinden van de leerling en respect tonen voor de culturele, seksuele en levensbeschouwelijke diversiteit van leerlingen. Het betekent ook rekening houden met verschillende waarden op het gebied van (sociale) rechtvaardigheid, vrijheid en democratie. Waarbij de leraar LO ook de grenzen van de eigen deskundigheid kent en tijdig doorverwijst naar andere professionals. De leraar LO is zich daarbij steeds bewust van de rol in het team, de school en als vertegenwoordiger van de beroepsgroep.

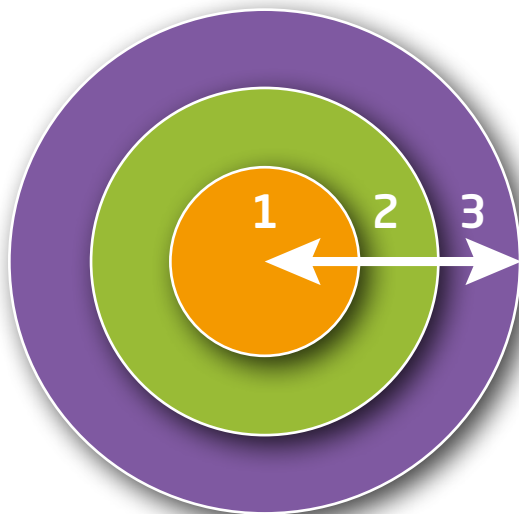
Een professionele houding betekent ook op de hoogte blijven van nationale en internationale ontwikkelingen en het actief onderhouden van de eigen deskundigheid. Dit kan bijvoorbeeld door het lezen van (inter)nationale vakliteratuur, het volgen van bijscholingen en intervisie met (vak)collega's. Op basis van ervaring en persoonlijke voorkeur kan de leraar LO in de loop van de tijd zich focussen op, zich specialiseren in en/of senioriteit ontwikkelen voor werkzaamheden die kenmerkend zijn voor een bepaalde beweeg- en sportcontext (zie hoofdstuk 2).

2. Contexten van handelen van de leraar lichamelijke opvoeding

Leraren lichamelijke opvoeding werken in alle onderwijssectoren: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, gespecialiseerd onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs. In elke onderwijssector stellen de leerlingen andere eisen aan het handelen van de leraar LO. In deze paragraaf wordt niet ingegaan op de verschillende onderwijssectoren, maar op de te onderscheiden beweeg- en sportcontexten waarmee een leraar LO van doen heeft in respectievelijk de les, de school en de maatschappij (zie figuur 1). De contexten beïnvloeden elkaar.

Figuur 1
Beweeg- en sportcontexten.

1. **Lesgericht**
2. **Schoolgericht**
3. **Maatschappijgericht**

2.1 Lesgerichte beweeg- en sportcontext

De kern van het werk van de leraar LO bestaat uit het verzorgen van lessen bewegen en sport op basis van een voorbereiding die aansluit op het vakleerplan van de school en de beginsituatie van de doelgroep. In de lessen creëert de leraar LO een veilige en passende leeromgeving voor elke individuele leerling en voor de groep als geheel. De leraar LO faciliteert, stimuleert en begeleidt de leerlingen in hun leerproces.

Bij de dagelijkse lessen stemt de leraar LO af met directe vakcollega's. Daarnaast onderhoudt de leraar LO contact met ouders/verzorgers en collega's over de ontwikkeling en het welbevinden van de leerlingen.

2.2 Schoolgerichte beweeg- en sportcontext

De leraar LO draagt bij aan het actueel houden van het vakleerplan van de sectie LO binnen de school. Het vakleerplan is afgestemd op de kerndoelen en eindtermen van het leergebied bewegen en sport. De leraar LO werkt binnen en buiten de vakgroep samen met collega's aan onderwijsontwikkelingen en -vernieuwingen en meer specifiek met betrekking tot bewegen en sport.

2.3 Maatschappijgerichte beweeg- en sportcontext

De leraar LO werkt samen met professionals, zoals buurtsportcoaches, en/of organisaties buiten de eigen onderwijsinstelling met als doel het verbinden van binnen- en buitenschools aanbod bewegen en sport. De organisaties kunnen sport- en buurtverenigingen, gezondheidszorgorganisaties, welzijnsinstellingen en lokale overheidsinstellingen zijn.

*"Het streven is inclusief
onderwijs in bewegen en
sport voor alle leerlingen".*

3. Ontwikkelingen die van invloed zijn op het beroep

Bij het herijken van het beroepsprofiel is nagegaan welke nieuwe ontwikkelingen momenteel spelen en op welke wijze deze van invloed zijn op het handelen van de leraar LO. Op basis van een analyse van documenten (zie bronnen) en ervaringen uit het werkveld zijn vier belangrijke ontwikkelingen geschetst.

3.1 Doorlopende leerlijn van primair naar voortgezet onderwijs

Een van de uitgangspunten van het in 2022 geïnitieerde actualiseringsproject [1] van de kerndoelen en eindtermen is te komen tot een doorlopende leerlijn van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs [2]. Dit vraagt van de leraar LO om te werken vanuit dit gemeenschappelijke beschrijvingskader. Daarnaast geeft het de mogelijkheid tot afstemming en overdracht tussen leraren LO in verschillende onderwijssectoren.

3.2 Integratie van de kerndoelen

Het onderwijs beoogt een onderwijsaanbod waarin aandacht is voor de drie doeldomeinen: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming [3]. In de onderwijspraktijk zijn deze drie doeldomeinen onderling met elkaar verbonden en wordt er gelijktijdig aan gewerkt. De kerndoelen en eindtermen van het vak bieden kaders en ruimte voor de doeldomeinen. De leraar LO geeft onderwijs waarmee kerndoelen of eindtermen worden behaald.

3.3 Beweegrijke schooldag

Beweegarmoede onder kinderen en jongeren is een maatschappelijk probleem, dat zowel binnen [4] als buiten [5] de school zichtbaar is. In een samenleving waar bewegen steeds schaarser wordt, neemt het belang van een actieve en gezonde leefstijl toe. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van scholen en externe partijen. Scholen kunnen bijdragen door een beweegvriendelijke omgeving te creëren en leerlingen gedurende de schooldag meer te laten bewegen. De leraar LO speelt daarin een sleutelrol. De uitdaging ligt in het bepalen welke taken de school en specifiek de leraar LO op zich nemen en hoe deze zich tot elkaar verhouden.

3.4 Recht doen aan diversiteit

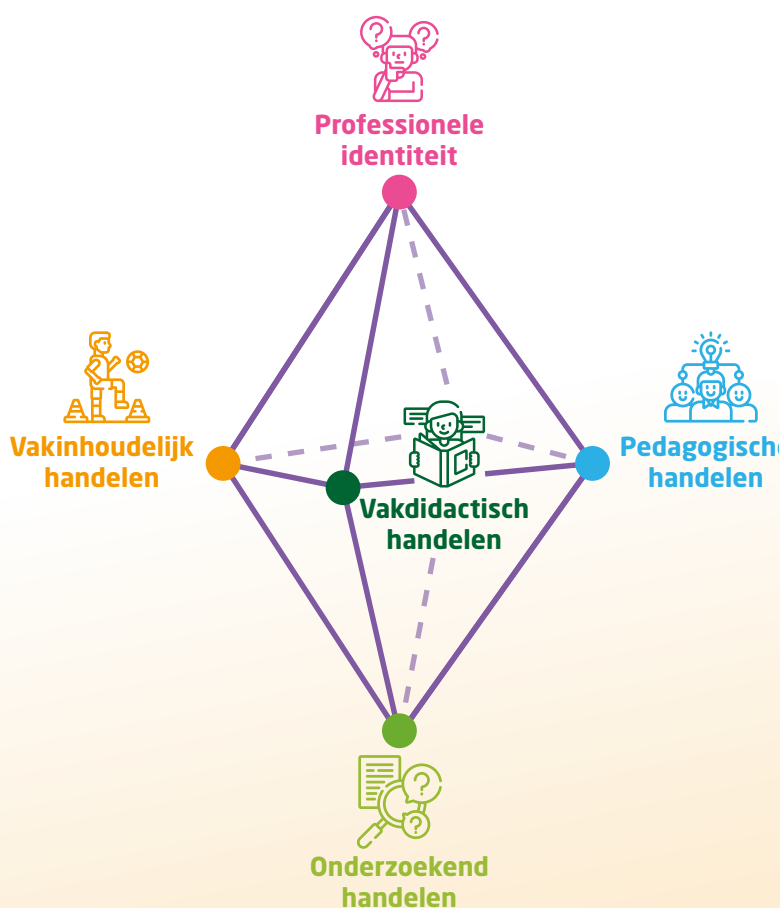
Leerlingen verschillen niet alleen qua capaciteiten, maar ook waar het gaat om etnisch-culturele achtergrond, sociaaleconomische status, religie, thuistaal, migratiegeschiedenis, gender- en seksuele identiteit. Door de toenemende diversiteit en aandacht voor kansenongelijkheid wordt het voor de leraar LO belangrijker en uitdagender om onderwijs op maat te bieden. Het streven is inclusief onderwijs in bewegen en sport voor alle leerlingen.

4. Essentie van het handelen van de leraar lichamelijke opvoeding

In het handelen³ van de leraar LO zijn vijf samenhangende domeinen te onderscheiden: vakinhoudelijk handelen, vakdidactisch handelen, pedagogisch handelen, onderzoekend handelen en professionele identiteit. Deze domeinen zijn gebaseerd op en worden ondersteund door wettelijke kaders [6].

De domeinen vormen een samenhangend geheel: ze zijn allemaal met elkaar verbonden en versterken elkaar (zie het model in figuur 2). In de paragrafen hierna volgt een concretisering van de vijf domeinen.

Figuur 2
Diamant van de samenhang van de vijf domeinen.

4.1 Vakinhoudelijk handelen⁴

De leraar LO ontwerpt, verantwoordt en evalueert de onderwijsinhoud. Met vakinhoudelijke expertise legt de leraar LO verbanden tussen het leergebied bewegen en sport en de dynamische beweeg- en sportcultuur. De leraar LO houdt rekening met verschillende belangen en verbindt met actoren in de omgeving van de school.

Concretisering vakinhoudelijk handelen⁴

De leraar LO:

- bepaalt doelgericht de leerinhoud van het leergebied op basis van gedegen kennis van wettelijke kaders;
- hanteert voor de onderwijscontext relevante kerndoelen, eindtermen en eindexamenprogramma's en onderwijswetgeving;
- bewaakt de opbouw en positie van bewegen en sport in het schoolcurriculum;
- onderbouwt – samenhangend en consistent – keuzes in de legitimering van het vak, de gekozen doelstelling(en), de methodische uitgangspunten en de wijze van evalueren;
- ontwikkelt en verantwoordt een consistente en samenhangende visie op het leergebied en beschouwt daarbij het bestaande vakleerplan en de dynamische beweeg- en sportcultuur kritisch-constructief;
- ontwerpt onderwijsprogramma's die leerlingen in staat stellen meervoudig deelnamebekwaam⁵ te worden;
- stelt een onderwijsprogramma op dat rekening houdt met individuele verschillen tussen leerlingen;
- draagt zorg voor een motiverend en uitdagend beweegprogramma met onderwijsinhoud die past bij de leerlingen;
- coördineert en verbindt het binnen- en buitenschoolse beweeg- en sportaanbod en weegt hierbij de belangen van deze beweeg- en sportaanbieders zorgvuldig af.

3 Gebaseerd op de indeling van de in ontwikkeling zijnde landelijke generieke kennisbasis educatieve opleidingen (2023).

4 In het handelen van de leraar LO is altijd sprake van een verantwoord handelen. Dit handelen is daarmee ingebed door de voor het leergebied relevante expertise. Daarom is er ook bij vakinhoudelijk handelen gekozen voor de aanduiding 'handelen' in plaats van 'expertise'.

5 Dit betekent dat leerlingen vanuit meerdere rollen kunnen deelnemen aan bewegen en sport. En dat leerlingen zich in bewegingssituaties kunnen aanpassen en op een bij hen passende manier kunnen deelnemen.

4.2 Vakdidactisch handelen

Vakdidactisch handelen wil zeggen dat de leraar LO de onderwijsinhoud leerbaar maakt voor de leerlingen. De leraar LO vertaalt de onderwijsinhoud in leerlijnen als onderdeel van het vakleerplan en brengt daarbij een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van de leerlingen, de leerinhoud, didactische werkvormen, organisatie- en groeperingsvormen en toets- en evaluatievormen. De leraar LO volgt de leervorderingen en leerresultaten van de leerlingen en stelt op basis van evaluatie het onderwijs bij. De leraar LO ontwerpt onderwijs voor eigen lessen op basis van actuele (theoretische en praktische) kennis en inzichten.

Concretisering vakdidactisch handelen

De leraar LO:

- maakt op basis van het vakleerplan en relevante bronnen een inschatting van de beginsituatie op lessenreeksniveau;
- vertaalt vanuit het vakleerplan leerdoelen op lessenreeks- en lesniveau;
- formuleert vanuit de leerdoelen evaluatiecriteria en ontwerpt hierop de lessenreeks;
- ontwerpt lessen vanuit een mix van leerdoelen, rekening houdend met verschillen in niveau en kenmerken van de leerlingen;
- faciliteert door instructie, feedback, variatie in lesgeefstijlen en didactisch handelen de leerling tot doelgerichte deelname aan de lessenreeks;
- past formatief handelen toe gedurende de lessen om leerlingen inzicht te geven in de voortgang op deze criteria;
- betreft gedurende het onderwijs vanuit de leerdoelen, criteria en lesinhoud de leerling actief bij het leerproces;
- creëert door gebruik van leraar- en leerlinggestuurde evaluatiemomenten een lerende omgeving met monitoring op de (motorische) leerdoelen;
- registreert de vorderingen op korte (lessen en lessenreeksen) en lange (gedurende het hele schooljaar of de gehele schoolcarrière) termijn.

4.3 Pedagogisch handelen

De leraar LO realiseert op een ontwikkelingsgerichte werkwijze een sociaal-emotioneel veilig, ondersteunend, inlevend, stimulerend en daarmee motiverend (leer)klimaat voor alle leerlingen. De leraar LO volgt de ontwikkeling van de leerlingen en stemt daarop het eigen handelen af. De leraar LO draagt bij aan de ontwikkeling van de meervoudige deelnamebekwaamheid. De leraar LO stemt het eigen pedagogisch handelen af met collega's, met andere professionals en ouders/verzorgers die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. De leraar LO draagt bij aan burgerschapsvorming door de ontwikkeling van de leerlingen tot zelfstandige en verantwoordelijke volwassenen te stimuleren. Het handelen van de leraar LO is gebaseerd op actuele (theoretische en wetenschappelijke) pedagogische kennis, inzichten en stromingen.

Concretisering pedagogisch handelen

De leraar LO:

- draagt zorg voor een (leer)klimaat, passend bij de leerlingen, waarin sprake is van vertrouwen, veiligheid, samenwerking, zorg, respect en ruimte voor exploratie;
- schept duidelijkheid en structuur door doelen en verwachtingen uit te spreken en daar consequent en consistent naar te handelen, rekening houdend met diversiteit;
- communiceert op een open en respectvolle manier met leerlingen, ouders en andere professionals (pedagogische driehoek);
- stimuleert, enthousiasmeert, motiveert en volgt leerlingen tijdens het onderwijsleerproces;
- observeert, analyseert en draagt, op een inlevende en positieve manier, bij aan groepsprocessen en de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van de leerlingen;
- signaleert en speelt in op (on)mogelijkheden van de leerlingen in hun ontwikkeling van de meervoudige deelnamebekwaamheid (identiteit);
- 'ziet leerlingen' (is in staat het gedrag van leerlingen volledig te duiden) en zet dit om in handelen gericht op het gedrag van de leerling;
- erkent culturele, seksuele en levensbeschouwelijke diversiteit en doet daar recht aan;
- gaat integer om met de lichamelijkeheid en identiteit van leerlingen;
- stemt het pedagogisch handelen af met anderen die vanuit hun (professionele) verantwoordelijkheid bij de opvoeding van leerlingen betrokken zijn;
- werkt vanuit de beweeg- en sportcontext aan burgerschapsvorming door leerlingen de ruimte te geven om zelfstandig en verantwoordelijk te handelen.

4.4 Onderzoekend handelen

De leraar LO benadert de eigen beroepspraktijk op een nieuwsgierige, open en kritische wijze. De leraar LO toont zich kritisch-constructief als het gaat om bestaande routines en ontwerpt in afstemming met relevante betrokkenen⁶ op systematische en verantwoorde wijze *evidence-based* of *evidence-informed* handelingsalternatieven of beroepsproducten⁷.

Concretisering onderzoekend handelen

De leraar LO:

- volgt actuele ontwikkelingen binnen het leergebied en weet de relevantie ervan voor de eigen onderwijspraktijk te duiden;
- reflecteert op een nieuwsgierige, open, onbevooroordeelde en kritische wijze op de onderwijspraktijk;
- signaleert en identificeert relevante praktijkvraagstukken in de eigen onderwijspraktijk;
- analyseert praktijkvraagstukken vanuit de verschillende perspectieven van relevante betrokkenen;
- verzamelt nieuwe informatie over het praktijkvraagstuk door verschillende bronnen (zoals experts, artikelen, boeken) aan te wenden;
- waardeert de betrouwbaarheid en relevantie van de informatie, verwerkt en interpreteert deze, en genereert nieuwe ideeën voor verbetering van de eigen onderwijspraktijk c.q. het eigen professioneel handelen;
- ontwerpt op basis van kennis en inzichten handelingsalternatieven en/of beroepsproducten voor de eigen onderwijspraktijk en legitimeert gemaakte keuzes;
- test in de eigen onderwijspraktijk uit en stelt de handelingsalternatieven en/of beroepsproducten bij aan de hand van het doorlopen van het cyclische proces van plannen, implementeren, observeren, reflecteren en concluderen;
- communiceert en bespreekt de bevindingen en nieuwverworven inzichten met directbetrokkenen (zoals collega's en leerlingen).

⁶ 'Relevante betrokkenen' verwijst bijvoorbeeld naar leerlingen, (vak)collega's, zorgcoördinatoren of ouders.

⁷ 'Beroepsproducten' verwijst bijvoorbeeld naar een leerplan doelspelen, feedbackformulier of didactische werkvormen.

4.5 Professionele identiteit

Professionele identiteit verwijst naar wie de persoon als leraar LO wil zijn en hoe dit zich vertaalt naar het handelen in de onderwijspraktijk. Professionele identiteit bestaat uit drie samenhangende componenten: zelfbeeld (wie wil ik zijn als leraar LO?), presentatie (wat laat ik als leraar LO zien aan mijn omgeving?) en toeschrijving (hoe zien anderen mij als leraar LO?) [1]. Bij de vorming van professionele identiteit gaat het om de dynamische interactie tussen de persoonlijke dimensie (onder andere biografie, persoonskenmerken, overtuigingen) en de professionele dimensie (onder andere maatschappelijke doelen van het onderwijs, visie en waarden van de school, landelijke bekwaamheidseisen van leraren, lichamelijke opvoeding, wetenschappelijke kennis) in de beroepsuitoefening.

Concretisering professionele identiteit

De leraar LO:

- toont aan op de hoogte te zijn van de maatschappelijke opdracht van het onderwijs en van de lichamelijke opvoeding in Nederland;
- toont aan op de hoogte te zijn van landelijke ontwikkelingen en maatschappelijke dilemma's;
- expliciteert de eigen waarden, normen en overtuigingen in relatie tot de (vak) visie en waarden en normen van de school waar de leraar werkzaam is;
- toont rolbewustzijn binnen de school, zet kwaliteiten in ten dienste van de school en houdt daarbij rekening met het belang, de structuur en de cultuur van de organisatie;
- expliciteert de eigen opvattingen over goed onderwijs en goed leraarschap en relateert deze aan de landelijke bekwaamheidseisen van leraren;
- handelt professioneel in overeenstemming met een persoonlijke (onderwijs) visie;
- reflecteert op kritische wijze op het eigen handelen en geeft blijvend sturing aan de eigen professionele ontwikkeling als leraar vanuit de eigen professionele identiteit;
- toont respect voor de professionele identiteit van collega's en andere professionals in en rondom de school;
- toont veerkracht en initiatief bij veranderingen en ontwikkelingen in het onderwijs en de school in het algemeen, en in het leergebied bewegen en sport in het bijzonder.

A photograph of two children, a girl and a boy, playing tug-of-war on a green grassy field. The girl is in the foreground, wearing a white tank top and white shorts, pulling the rope with effort. The boy is behind her, wearing a grey t-shirt and dark shorts, also pulling the rope. The rope is thick and blue and white striped. The background is a blurred green field with some trees in the distance.

*Een bekwame leraar LO realiseert
een ondersteunend, stimulerend
en motiverend leerklimaat.*

Deel 2

Verantwoording ontwikkeling van het beroepsprofiel

“Een beroepsprofiel is de beschrijving van een ervaren beroepsbeoefenaar die nu en in de toekomst succesvol is in het uitoefenen van het beroep.”

1. Wat is een beroepsprofiel?

Een beroepsprofiel is de beschrijving van een ervaren beroepsbeoefenaar die nu en in de toekomst succesvol is in het uitoefenen van het beroep.

Het vakinhoudelijk, pedagogisch, vakdidactisch en onderzoekend handelen en de professionele identiteit zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en beschrijven in dit beroepsprofiel samen de essentie en het unieke karakter van het beroep leraar LO.

2. Waarom een beroepsprofiel?

Een beroepsprofiel heeft twee unieke en tevens samenhangende doelen. Het is het instrument om als werkveld het beeld van een bekwame leraar LO krachtig neer te zetten. En het biedt een duidelijk perspectief voor de ontwikkeling van het landelijke opleidingsprofiel voor de hogescholen die opleiden tot leraar LO. Een opleidingsprofiel beschrijft de eisen waaraan een startbekwame beroepsbeoefenaar moet voldoen.

3. Waarom een herijking van het beroepsprofiel?

Door een beroepsprofiel eens in de zeven jaar kritisch tegen het licht van ontwikkelingen te houden, zorgt de sector voor een actueel en toekomstbestendig beeld van het beroep. Daarmee is gegarandeerd dat de kwaliteit van het beroepsprofiel geborgd blijft. Het vorige beroepsprofiel van de leraar LO dateert uit 2017. Dit *Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding* [7] betrof op haar beurt een grondige herziening van het beroepsprofiel uit 2010.

4. Wat is de structuur van het beroepsprofiel 2025?

Bij de herijking van het beroepsprofiel van de leraar LO is gekeken naar de structuur van de, op het moment van de herijking, vanuit het programma *10voordeleraar* in ontwikkeling zijnde Landelijke Generieke Kennisbasis Educatie Opleidingen. Deze structuur vormt in de toekomst de basis voor de landelijke opleidingskwalificaties van educatieve opleidingen. De structuur toont grote overeenkomsten met die van de Onderwijscoöperatie die gehanteerd is als uitgangspunt voor het beroepsprofiel 2017 [7].

De reden van de keuze voor de structuur van de Landelijke Generieke Kennisbasis Educatie Opleidingen is de herkenbaarheid en de transparantie wanneer op basis van het *Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding 2025* de landelijke opleidingskwalificaties worden op- en vastgesteld. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om vanuit de kennisbasis het beroepsprofiel op te stellen. De structuur is gekozen voor de (toekomstige)

herkenbaarheid. De naamgeving van het domein 'vakinhoudelijk handelen' wijkt af van die van de Kennisbasis. Daar wordt gesproken over 'vakinhoudelijke expertise'. In de optiek van de herijkingsgroep is expertise vereist voor verantwoord handelen, maar is handelen meer dan alleen expertise.

5. Hoe is het beroepsprofiel 2025 gevalideerd?

De herijking is uitgevoerd door deskundigen (zie colofon) die bekend zijn met het handelen van een ervaren leraar LO, ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op dit beroep en het ontwikkelen van beroepsprofielen. De conceptversie van het beroepsprofiel is besproken met een delegatie van het KVLO-bestuur en is aan de hand van stellingen voorgelegd aan de ledenraad, de afdelingsbesturen van de KVLO en de curriculumcommissies van de hogescholen met een ALO en de pabo-opleiding Leergang Bewegingsonderwijs. Op de stelling "Het nieuwe beroepsprofiel is dekkend voor de werkzaamheden van een ervaren en toekomstbestendige leraar lichamelijke opvoeding" is door zeventig procent van de respondenten "volledig eens" geantwoord. Daarnaast gaf dertig procent van de respondenten aan het hiermee een "beetje eens" te zijn. Geen enkele respondent gaf "beetje oneens" of "volledig oneens" als antwoord. De inhoudelijke suggesties zijn verwerkt in het *Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding 2025*, dat is vastgesteld door het bestuur van de KVLO.

De leraar LO stemt zijn onderwijs inhoudelijk af op de verschillen tussen leerlingen.

Nawoord

In dit beroepsprofiel is een beeld geschetst van een ervaren en toekomstbestendige leraar LO. Het profiel vormt de basis voor de uitwerking van het opleidingsprofiel en voor de specifieke kennisbasis voor de professie leraar LO.

Bronnen

- [1] Nienhuis, J. (2022). Beweegidentiteit (BI): Verkenning voor de actualisatie van de kerndoelen en examenprogramma's voor het leergebied Bewegen & Sport. Amersfoort: SLO.
- [2] Nienhuis, J., Marsman, P., & Van de Merwe, C. (2023). Startnotitie bewegen en sport. Actualisatie kerndoelen bewegen en sport. Amersfoort: SLO.
- [3] Biesta, G.J.J. (2015). Het prachtige risico van onderwijs. Culemborg: Phronese.
- [4] Mombarg, R., De Bruijn, A.G.M., Smits, I.A.M., Hemker, B.T., Hartman, E., Bosker, R.J., & Timmermans, A.C. (2021). Development of fundamental motor skills between 2006 and 2016 in Dutch primary school children. Physical Education and Sport Pedagogy. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17408989.2021.2006621>
- [5] CBS en RIVM (2022). Beweegrichtlijnen. Geraadpleegd in november 2024, van <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/kernindicatoren/beweegrichtlijnen>
- [6] Overheid.nl (2017). Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Geraadpleegd in november 2024, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0018692/2022-08-01>
- [7] Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO) (2017). Beroepsprofiel leraar lichamelijke opvoeding. Zeist: Jan Luiting Fonds.

*De leraar lichamelijke opvoeding
is zich continu bewust van zijn
voorbeeldfunctie.*

*De leraar lichamelijke opvoeding
(LO) is de spil waar het om
draait bij het goed leren
bewegen van kinderen.*

Colofon

Redactie

KVLO

Eerste druk 2025

Herijkingsgroep

Alijd Vervoorn (projectleider)

Paul van Ark

Gerben Bakker

Klaas Boomars

Frank Jacobs

Cees Klaassen (tot 08-10-2023)

Johan Koedijker

Annet Komen

Corike van Merwe

Mark Jan Mulder

Jacob Nienhuis

Bas Oosterink

Eric Pardon (vanaf 01-02-2024)

Sandra Roelofsen

Gwen Weeldenburg

Eindredactie

Joost de Jong

Vormgever

Onsidedesign

Drukker

EPC, Nieuwegein

Uitgever

Jan Luiting Fonds, p/a Golazo Media

Wiersedreef 7

3433 ZX Nieuwegein

www.janluitingfonds.nl

Uitgave nr. 113

Fotografie

Cover: Anita Riemersma

Binnenwerk: Anita Riemersma,

Landstede Sport en Bewegen,

Niels Meijer/Alfa-college,

Shutterstock

NUR 488

ISBN 978-90-72335-75-3

© 2025 KVLO, Zeist | Jan Luiting Fonds, Zeist

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijke verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Zinendorflaan 9 • 3703 CE Zeist • 030 - 692 08 47 • www.kvlo.nl